

Gemeente **Heerde**

2011

Notitie Onderwijs- achterstandenbeleid

→ www.heerde.nl

Leeswijzer

Deze notitie is onderverdeeld in 3 onderdelen. In het eerste deel (A) van deze notitie wordt ingegaan op het belang van Onderwijsachterstandenbeleid (OAB) en de plek van het Onderwijsachterstandenbeleid binnen het gehele preventieve jeugdbeleid. Daarnaast wordt de doelstelling en de doelgroepbepaling omschreven.

Het tweede onderdeel (B) van de notitie gaat in op de eisen die de nieuwe Wet OKE stelt. Ook wordt in dit onderdeel ingegaan op de stand van zaken in Heerde. Dit via een beoordeling 'wel of niet voldoende'.

Het derde onderdeel (C) is een activiteitenplan. Dit bevat de uitwerking van de onderdelen A en B in concrete activiteiten.

Heerde, mei 2011

Werkgroep OAB:

Adry Prade	Bibliotheek Noord Veluwe
Rinske Voerman	Kdv Hummelhuis
Monique Nederhof	Psz Hummelhuis
Liesbeth Bok	Vérian - JGZ
Dolf van Warven	gemeente Heerde
Marion Kogelman	IJsselgroep

Op 7 juni 2011 is deze notitie vastgesteld door het college.

Inhoudsopgave

Leeswijzer	2
Onderdeel A	
1. Inleiding	4
2. Doel van de notitie	4
3. Lokaal kader	4
4. Doelgroep	6
4.1 Doelgroepbepaling	6
4.2 Aantallen	7
4.3 Bereik	8
Onderdeel B	
5. Wet OKE	9
5.1 Kwaliteitseisen	9
5.2 Modelverordening	10
5.3 Register	10
5.4 Voldoende aanbod	10
5.5 Regierol gemeente	11
6. Overzicht basisvoorwaarden	12
6.1 Algemeen	12
6.2 Overzicht basisvoorwaarden	12
Onderdeel C	
7. Uit te voeren activiteiten	15-30
8. Uitvoering	31
8.1 Algemeen	31
8.2 Begroting	31
8.2 Subsidiering	31
Bijlage I: plan van aanpak	33

A Inleiding en lokaal kader

1. Inleiding

De vroege kinderjaren (0-6 jaar) zijn voor ontwikkelingskansen zeer belangrijk. In deze jaren vindt de snelste ontwikkeling plaats. Dit op motorisch, cognitief en sociaal-emotioneel gebied.

In de praktijk blijken echter aanzienlijke verschillen in de ontwikkeling van de kinderen te ontstaan. De kwaliteit van de opvoedingsomgeving en de communicatie met kinderen is van grote invloed op de individuele ontwikkeling.

Vanaf het begin van het leven achterstanden oplopen in educatieve ontwikkeling heeft grote gevolgen. Voor het individu, maar ook voor de samenleving als geheel.

Het is belangrijk dat de omgeving kinderen in staat stelt zich goed te kunnen ontwikkelen. De start van de schoolcarrière moet goed zijn. Vanaf het begin op de basisschool en daarvoor in voorschoolse periode. Samenwerking tussen gemeente, jeugdgezondheidszorg, voorschoolse voorzieningen en de bibliotheek is daarbij van groot belang. Deze samenwerking vindt plaats vanuit (het kader van) het onderwijsachterstandenbeleid.

De afgelopen periode is er op dit beleidsterrein het nodige in gang gezet en gerealiseerd. Zijn we dan klaar? Nee, ontwikkelingen gaan door. De maatschappij verandert en vraagt steeds meer. Om mee te kunnen komen, moeten we onze kinderen goed voorbereiden.

2. Doel van deze notitie

In deze notitie wordt het onderwijsachterstandenbeleid voor de periode 2011-2014 beschreven. Dit met een activiteitenplan voor 2011.

Er wordt onder andere ingegaan op het kader en de wettelijke verplichtingen. Dit in relatie tot de lokale wensen en behoeften.

Er wordt daarbij inzicht gegeven in:

- actuele ontwikkeling(en) die van invloed zijn op het OAB, met name de Wet OKE;
- de vertaling van deze ontwikkelingen naar lokaal beleid en activiteiten.

3. Lokaal kader

Huidig beleid

Op 1 augustus 2006 is het Gemeentelijk Onderwijsachterstandenbeleid (GOA) vervallen en gewijzigd in het Onderwijsachterstandenbeleid (OAB). Zowel in de toedeling van achterstandsmiddelen als in de verantwoordelijkheden tussen gemeente en schoolbesturen is op dat moment een knip ontstaan.

Door deze wijziging werden gemeenten verantwoordelijk voor de voorschoolse periode (0-4 jarigen) en de schoolbesturen voor de vroegschoolse periode (4-6 jarigen).

De nadruk lag op het bestrijden van taalachterstanden. De notitie Onderwijsachterstanden gemeente Heerde (2008-2010) was gebaseerd op deze wetswijziging.

Het Onderwijsachterstandenbeleid is geen op zichzelf staande beleidsterrein. Het maakt onderdeel uit van het gemeentelijk preventief Jeugdbeleid.

Jeugdbeleid

Het gemeentelijk preventief Jeugdbeleid is het geheel aan afspraken, procedures en activiteiten die de gemeente en betrokken organisaties (met elkaar) maken en uitvoeren op het gebied van jeugd. E.e.a. onder regie van de gemeente. Jeugdbeleid beslaat vele terreinen. Te denken valt bijvoorbeeld aan onderwijs, gezondheid, jeugdzorg en welzijn.

Het doel van (preventief) Jeugdbeleid is het voorkomen en terugdringen van problemen en obstakels tijdens het opgroeien van alle jeugdigen in de gemeente Heerde van 0 tot 23 jaar, zodat zij zich goed kunnen ontwikkelen en zich goed en prettig voelen. Daardoor krijgen zij de gelegenheid actief deel te nemen aan hun leefgebieden (thuis, werk/onderwijs en vrije tijd).

Lokaal Onderwijsachterstandenbeleid

De gemeente heeft de verantwoordelijkheid om een dekkend aanbod van voorschoolse educatie in kinderdagverblijven en peuterspeelzalen te organiseren voor doelgroepkinderen. De gemeente heeft daarbij de ruimte om te doen wat goed is voor de lokale situatie.

Doel van het onderwijsachterstandenbeleid is het voorkomen en tegengaan van (taal)achterstanden bij kinderen.

Er wordt ingezet om (taal)achterstand in een zo vroeg mogelijk stadium van de schoolloopbaan te voorkomen, namelijk vanaf de peutertijd, de voorschoolse periode. Hiermee wordt een basis gelegd om het beste uit elk kind te halen en (meer) mogelijkheden te bieden om talenten te ontwikkelen.

Een (taal)achterstand hoeft niets te maken te hebben met de mogelijkheden van het kind, maar kan ook samenhangen met de thuissituatie. Dit vraagt om een aanpak die gericht is op zowel het kind als op de ouders.

Uitgangspunt is: (de ontwikkeling van) het kind staat centraal.

Voor- en vroegschoolse educatie (VVE)

Het signaleren van (taal)achterstanden vindt, in eerste instantie, plaats op het consultatiebureau. Het consultatiebureau geeft de indicatie voor VVE af. Voorschoolse educatie is ontwikkeld voor kinderen van 2,5 tot 4 jaar en wordt op peuterspeelzalen en kinderdagverblijven gegeven.

In de gemeente Heerde wordt gebruik gemaakt van het programma Piramide.

Dit programma is gericht op alle ontwikkelingsgebieden, met de nadruk op taalontwikkeling. Kinderen worden gestimuleerd in deze ontwikkeling door een combinatie van spelen, werken en leren. Kinderen die extra steun nodig hebben, krijgen extra aandacht.

Vroegschoolse educatie vindt plaats in groep één en twee van de basisschool, voor kinderen van 4 tot 6 jaar.

4. Doelgroep

Uitgangspunt is de groep kinderen te selecteren die baat heeft bij een programma voor Voor- en Vroegschoolse Educatie (VVE). VVE-programma's zijn bedoeld om een brede ontwikkeling te stimuleren bij kinderen die opgroeien in een omgeving waar het taalaanbod beperkt is en waar weinig aandacht is voor informeel leren. Op deze wijze worden achterstanden aan het begin van de basisschool zoveel mogelijk voorkomen.

Het Ministerie van OC&W gaat uit van de vooronderstelling: 'hoe lager de opleiding van ouders, hoe groter de kans op achterstand van het kind'.

Kinderen van laagopgeleide ouders krijgen dan ook een "gewicht" mee. Op basis van dit gewicht ontvangen scholen en gemeenten financiële middelen om de achterstanden op lokaal of op schoolniveau te bestrijden.

De definitie van het Rijk is echter (te) beperkt: er blijven kinderen over die formeel niet onder de definitie van deze doelgroep vallen, maar wel degelijk een groter risico lopen op (taal)achterstand. Bijvoorbeeld doordat ze opgroeien in een omgeving waar weinig (taal)aandacht voor ze is, er niet wordt voorgelezen of weinig met ze wordt gespeeld. Om dit te voorkomen hanteren we een iets ruimere doelgroepbepaling.

4.1 Doelgroepbepaling

Doelgroepkinderen zijn alle kinderen in de leeftijd van 2,5-4 jaar die een leerling-gewicht hebben.

Ieder kind¹ met laagopgeleide ouders heeft een risico op een achterstand, maar ook kinderen van hoger opgeleide ouders lopen risico op achterstanden.

Het leerlinggewicht als criterium garandeert dus niet dat alle kinderen die een (risico op) achterstand hebben ook daadwerkelijk binnen de vastgestelde doelgroep vallen. Daarom is het ook mogelijk om te bepalen dat een kind een doelgroepkind is op basis van de volgende criteria:

- Taalachterstand (indicatie consultatiebureau) door:
 - onvoldoende taalaanbod/ taalarme omgeving of
 - ouders buitenlands sprekend

of

- Combinatie onvoldoende taalaanbod en taalontwikkelingsstoornis.

Indien er (alleen) sprake is van een stoornis, verwijst het consultatiebureau in eerste instantie naar de huisarts. (Incidenteel kan rechtstreeks naar de tweede lijn verwezen worden voor onderzoek en behandeling).

¹ Onderzoek heeft aangetoond dat kinderen van laagopgeleide ouders bij het verlaten van de basisschool een gemiddelde achterstand van een jaar hebben ten opzichte van leeftijdsgenoten. Bij kinderen van laagopgeleide allochtone ouders is dit twee jaar. Een lage sociaal-economische positie gaat vaak gepaard met een taal- en een sociaal-emotionele achterstand. Het is voor de kinderen zelf en voor de samenleving als geheel van groot belang dat kinderen hun capaciteiten ten volle kunnen benutten.

Toelichting op het begrip gewichtenregeling:

Bij de gewichtenregeling wordt een bepaald (extra) gewicht aan een kind toegekend.

0,30: leerlingen van wie beide ouders of de ouder die belast is met de dagelijkse verzorging een opleiding uit categorie 2 heeft gehad.

1,20: Leerlingen van wie één van de ouders een opleiding heeft gehad uit categorie 1 en de ander een opleiding uit categorie 1 of 2.

Cat. 1: Maximaal basisonderwijs of (v)so-zmlk.

Cat. 2: Maximaal lbo/vbo, praktijkonderwijs of vmbo basis- of kaderberoepsgerichte leerweg.

Cat. 3: Overig voortgezet onderwijs en hoger.

Nb De gewichtenregeling is de basis de bepaling van de hoogte de doeluitkering.

4.2 Aantallen

Aantal kinderen

Onderstaande tabel geeft een overzicht van het aantal jeugdigen in de gemeente Heerde. Dit per 1 oktober 2009 en 2010.

	2009	2010
0 – 4 jarigen	712	703
4 - 12 jarigen	1824	2231
12 - 23 jarigen	1349	1377
Totaal	3885	4311

Onderstaande tabel geeft een overzicht van het aantal geboorten in de periode 2007-2010.

	2007	2008	2009	2010
Heerde	97	123	94	79
Wapenveld	62	68	77	76
Veessen	10	8	7	6
Vorchten	2	1	1	3
Totaal	171	200	179	164

VVE kindplaatsen

Op basis van de CFI²-telgegevens per 1 oktober 2009 zijn er 32 gewichtleerlingen in de leeftijd van 4 en 5 in de gemeente Heerde.

Om het aantal in te richten VVE plaatsen te bepalen wordt een landelijk gehanteerde norm gebruikt. Deze norm is: door 75% van aantal gewichtleerlingen in de leeftijd van 4 en 5 te nemen, ontstaat het aantal te creëren VVE plaatsen.

Dat betekent dat er 24 (75% van 32) plaatsen beschikbaar moeten zijn.

Door de doelgroepbepaling iets ruimer te omschrijven wordt het aantal te bereiken doelgroepkinderen iets hoger. Uit landelijke gegevens blijkt dat er –door het hanteren van deze ruimere doelgroepbepaling- 15% meer kinderen onder de doelgroep vallen.

Voor Heerde gaat het dan om 4 (3,6) extra doelgroepkinderen. Het totaal (aantal doelgroep kinderen en dus) te creëren VVE plaatsen, komt hiermee op 28.

² Centrale Financiën Instellingen - een uitvoeringsorganisatie van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen.

4.3 Bereik

Bij de introductie van het rijksbeleid in 2006 was de doelstelling dat gemeenten in 2009 70% van de gewichtenkinderen in de voorschoolse en vroegschoolse periode met een effectief VVE-programma moesten bereiken.

Gerealiseerd bereik in 2009: 71%.

Deze ambitie is inmiddels opgehoogd. Het (landelijk) streven is om in 2011 alle doelgroepkinderen (100%) te bereiken.

Een kanttekening: het is van belang om dit te zien als een streefdoel dat in de praktijk onhaalbaar is. Immers, er zijn altijd ouders zijn die, ondanks een ruim aanbod, geen gebruik van VVE-voorzieningen zullen maken. Gelet op het gerealiseerd bereik en het na te streven bereik, is de inschatting dat een bereik van 85% realistisch is.

Minimaal bereik in 2011: 85%.

Uitgaand van 28 doelgroepkinderen worden er in 2011 minimaal 24 (85% van 28) doelgroepkinderen bereikt.

Op dit aantal zal de uitwerking van deze notitie in eerste instantie gebaseerd zijn.

Doelstellingen

Met de activiteiten die we in deze notitie beschrijven, worden de volgende doelen in 2011 nagestreefd:

- binnen de voorschoolse voorzieningen is een voldoende, goed bereikbaar en kwalitatief goed voorschools aanbod;
- zoveel mogelijk doelgroepkinderen zijn toegeleid naar de voorschoolse voorzieningen;
- er is sprake van een pedagogisch en didactische doorgaande lijn.
(consultatiebureau → peuterspeelzaal/kinderopvang, peuterspeelzaal/kinderopvang → basisonderwijs).

Uitgangspunten

Om bovengenoemde doel(en) te kunnen bereiken benoemen we 3 aandachtsgebieden:

- de toeleiding naar de voorschoolse educatie binnen de peuterspeelzalen en de kinderdagverblijven. Dit via de JGZ;
- het signaleren van (taal)achterstanden binnen de peuterspeelzalen en de kinderdagverblijven;
- overdracht vanuit de peuterspeelzalen en de kinderdagverblijven naar het basisonderwijs.

B Wettelijke kader(s)

5. Wet OKE

De Eerste Kamer heeft op 6 juli 2010 het wetsvoorstel Ontwikkelingskansen door kwaliteit en educatie (OKE) aangenomen.

Het wetsvoorstel regelt een aantal zaken rond voor- en vroegschoolse educatie. Onderdeel van deze wet is een kwaliteitskader voor peuterspeelzalen en aanvullende kwaliteitseisen voor voorschoolse educatie. Gemeenten hebben een regierol bij het verzorgen van een goed voorschools aanbod voor alle jonge kinderen met een (taal) achterstand.

Om dit aanbod te realiseren en om al deze kinderen te bereiken, maken gemeenten afspraken met peuterspeelzalen, kinderdagverblijven, de jeugdgezondheidszorg en de schoolbesturen. Verder gaan gemeenten afspraken maken met schoolbesturen over de resultaten van vroegschoolse educatie.

De wet is in werking getreden op 1 augustus 2010. Voor een aantal aspecten krijgen de gemeenten wat langer de tijd. Zo krijgen gemeenten tot 1 januari 2011 de tijd om te zorgen dat ouders van kinderen die voorschoolse educatie nodig hebben hiervoor een ouderbijdrage leveren die niet hoger is dan de minimale ouderbijdrage bij de kinderopvang.

Er zijn een aantal wetten gewijzigd:

- De Wet kinderopvang wordt Wet kinderopvang en kwaliteitseisen peuterspeelzalen.
- De Wet op het primair onderwijs
- De Wet op het onderwijstoezicht
- Enkele andere wetten in verband met het onderwijsachterstandenbeleid.

Een samenvatting van deze wetten uit de VNG-ledenbrief aan gemeenten:

5.1 Kwaliteitseisen peuterspeelzalen

Vanaf 1 augustus 2010 geldt een landelijk kwaliteitskader voor peuterspeelzalen. In de gewijzigde Wet kinderopvang en kwaliteit peuterspeelzalen is bepaald dat de houder verantwoord peuterspeelzaalwerk biedt. Hieronder wordt verstaan dat het peuterspeelzaalwerk bijdraagt aan en stimuleert tot een goede en gezonde ontwikkeling van het kind in een veilige en gezonde omgeving.

Het begrip 'verantwoord peuterspeelzaalwerk' is uitgewerkt in de Beleidsregels kwaliteit peuterspeelzalen, gepubliceerd in de Staatscourant van 20 juli 2010. De beleidsregels zijn toegevoegd aan de beleidsregels kwaliteit kinderopvang. Alle peuterspeelzalen moeten vanaf 1 augustus 2010 voldoen aan de landelijke kwaliteitseisen. Een uitzondering wordt gemaakt voor de kwaliteitseisen van de beroepskrachten in peuterspeelzalen. Aan deze eisen moet op uiterlijk 1 augustus 2011 worden voldaan. De GGD is aangewezen als toezichthouder.

De belangrijkste landelijke eisen zijn:

1. Twee leidsters per groep, leidster-kindratio 1 : 8
2. Minimaal één leidster is gekwalificeerd op het PW3 niveau
3. Maximale groepsgrootte 16 kinderen
4. Pedagogisch plan
5. Risico-inventarisatie
6. Oudercommissie
7. Verplichte Verklaring omtrent gedrag (VOG) voor al het personeel

5.2 Modelverordening ruimte- en inrichtingseisen peuterspeelzalen

In de landelijke beleidsregels voor peuterspeelzalen staan geen eisen voor ruimte en inrichting. Hoewel het vaststellen van een gemeentelijke verordening een vrije beleidsverantwoordelijkheid van gemeenten is, wordt geadviseerd de verordening over te nemen.

Voor het uitvoeren van verantwoord en veilig peuterspeelzaalwerk is het immers belangrijk dat minimale eisen gesteld worden aan de ruimte en inrichting van peuterspeelzalen.

5.3 Register peuterspeelzalen

Peuterspeelzalen hebben vanaf 1 augustus 2010 toestemming nodig van het College van Burgemeester en Wethouders om een peuterspeelzaal te mogen exploiteren. Binnen 10 weken nadat de aanvraag is gedaan, moet het College een beschikking afgeven. In die termijn van 10 weken dient de GGD te onderzoeken of de peuterspeelzaal voldoet aan de kwaliteitseisen voor peuterspeelzalen.

Peuterspeelzalen waarvoor een gunstige beschikking wordt afgegeven, worden opgenomen in een landelijk register peuterspeelzalen.

Het landelijk register is momenteel in ontwikkeling. De bedoeling is om het register te koppelen aan het landelijk register kinderopvang. Bovendien is een Algemene Maatregel van Bestuur in ontwikkeling waarin nadere regels worden opgenomen voor de uitvoering van het register en regels voor het doen van de hiervoor bedoelde aanvraag.

De verwachting is dat het register vanaf april 2011 beschikbaar komt. Op rijksniveau onderzoekt men de mogelijkheden om ook de peuterspeelzalen op te nemen in de ontwikkeling van de zogenaamde GIR voor kinderopvang.

GIR staat voor Gemeenschappelijke Inspectie Ruimte kinderopvang. De GIR automatiseert het proces van het toezicht en de handhaving op de kwaliteit van de kinderopvang.

5.4 Voldoende aanbod en toegankelijkheid voorschoolse educatie

De Wet op het primair onderwijs draagt gemeenten op vanaf 1 augustus 2010 te zorgen voor voldoende en gespreid aanbod van voorschoolse educatie voor die kinderen die een risico lopen op een achterstand in de Nederlandse taalontwikkeling. De nadere kwaliteitseisen ter uitvoering van artikel 1.50b van de Wet kinderopvang zijn opgenomen in het Besluit basisvoorwaarden kwaliteit voorschoolse educatie.

Eisen

In het Besluit worden aan voorschoolse educatie door peuterspeelzalen en kinderdagverblijven, samengevat, de volgende eisen gesteld:

1. Aanbod vier dagdelen of tien uur per week voor elk kind.
2. Twee beroepskrachten per groep die tevens geschoold zijn in het werken met een VVE programma.
3. Het VVE programma is gericht op het gestructureerd en samenhangend stimuleren van de ontwikkeling op het gebied van taal, rekenen, motoriek en de sociaal-emotionele ontwikkeling.
4. Kindercentra en peuterspeelzalen dragen gegevens over aan de schoolbesturen van de kinderen die hebben deelgenomen aan de voorschoolse educatie. Het gaat om het programma dat het kind gevolgd heeft en de duur van de deelname. De houders van de kindercentra en peuterspeelzalen maken met de basisscholen afspraken over de wijze van levering van de gegevens. De gegevens moeten op grond van de Wet bescherming persoonsgegevens na twee jaar worden vernietigd.

Voor gemeenten die tot die datum geen rijksuitkering voor onderwijsachterstandenbeleid ontvangen geldt een uitstel van alle kwaliteitseisen tot 1 augustus 2011. Voor de overige

gemeenten, met uitzondering van de G4, geldt een uitstel tot 1 augustus 2011 van de eisen genoemd onder de punt 2 en 3.

Ouderbijdrage

In de Wet op het primair onderwijs is in art 166 lid 2 de ouderbijdrage voor alle deelnemers aan voorschoolse educatie gemaximeerd. De ouderbijdrage moet worden vastgesteld op het niveau dat overeenkomt met de netto kosten voor kinderopvang van ouders die in aanmerking komen voor de hoogste toeslag kinderopvang van de belastingdienst. Dit is in afwijking van de bepaling in de huidige Bekostigingsregeling Onderwijsachterstandenbeleid en de brede Doeluitkering Onderwijsachterstandenbeleid voor de GSB gemeenten. De nieuwe bepaling geldt per 1 januari 2011.

Taakverwaarlozing

Er is in de Wet op het primair onderwijs een taakverwaarlozingsregeling opgenomen. In het geval een gemeente de verplichtingen en inspanningen krachtens de wet niet of niet naar behoren uitvoert, kan de minister hierin de noodzakelijke voorzieningen treffen ten laste van de gemeente.

5.5 Regierol gemeentelijk onderwijsachterstandenbeleid

Gemeenten zijn vanaf de inwerkingtreding van de wet verplicht ten minste één maal per jaar overleg te voeren en afspraken te maken met de schoolbesturen voor basisonderwijs en de houders van kindercentra en peuterspeelzalen over:

1. Het vaststellen van de doelgroep voorschoolse educatie.
2. De wijze van toeleiding naar voor- en vroegschoolse educatie.
3. De organisatie van een doorlopende ontwikkelingslijn van voor- naar vroegschoolse educatie.

Houders van kindercentra en peuterspeelzalen zijn op grond van artikel 1.50a, respectievelijk artikel 2.7 van de Wet kinderopvang verplicht deel te nemen aan het jaarlijkse overleg en zijn verplicht mee te werken aan bovengenoemde afspraken en de nakoming daarvan.

Beperkte doorzettingmacht

Gemeenten hebben de mogelijkheid afspraken op te leggen aan die kindercentra, peuterspeelzalen en schoolbesturen die weigeren mee te werken aan de gezamenlijke afspraken zoals hiervoor bedoeld. Gemeenten kunnen de bevoegdheid in uitzonderlijke gevallen toepassen voor zover dat noodzakelijk is voor het uitvoeren van een samenhangend onderwijsachterstandenbeleid.

Een belangrijke overweging bij het inzetten van de doorzettingmacht is dat er voldoende draagvlak voor de afspraken is bij de samenwerkende partijen. Doorzettingmacht kan pas in laatste instantie worden gebruikt, nadat pogingen tot overreding zijn mislukt.

6. Overzicht basisvoorwaarden voorschoolse educatie en de mate waarop in de gemeente hieraan wordt voldaan.

6.1 Algemeen

Voorschoolse educatie maakt deel uit van het onderwijsachterstandenbeleid. Het tegen- gaan en wegwerken van onderwijsachterstanden is een speerpunt in het onderwijsbeleid. Het onderwijsachterstandenbeleid omvat onder meer de gewichtenregeling, voor- en vroegschoolse educatie.

Van de gemeente wordt verwacht dat zij een kwalitatief goed aanbod van voorschoolse educatie hebben voor de kinderen die tot de doelgroep behoren. Gemeenten hebben beleidsvrijheid bij het bepalen van het criterium welke doelgroep in aanmerking komt voor voorschoolse educatie.

Om dit aanbod te bewerkstelligen en om de doelgroep te bereiken moeten gemeenten op grond van de Wet op het Primair Onderwijs afspraken maken met onder meer peuterspeel- zalen, kinderdagverblijven en de jeugdgezondheidszorg.

Voorschoolse educatie dient te worden uitgevoerd op een peuterspeelzaal of kinderdag- verblijf. Deze voorzieningen dienen te voldoen aan de basiskwaliteiten (onder meer ruimte, hygiëne en veiligheid). De basisvoorwaarden voorschoolse educatie maken duidelijk aan welke voorwaarden bovenop de bestaande kwaliteiten door een peuterspeelzaal of kinderdagverblijf voldaan moet worden.

In het onderstaande schema wordt duidelijk gemaakt waaraan de gemeente Heerde wel voldoet in het kader het onderwijsachterstandenbeleid en specifiek de kwaliteit van voorschoolse educatie. Dit volgende de nieuwe wetgeving (Wet OKE). Onderdelen waarin nog geïnvesteerd moet worden om tot het gewenste resultaat te leiden komen hieruit naar voren.

6.2 Overzicht voorwaarden voorschoolse educatie

Dit zijn de voorwaarden die gesteld worden bovenop de basiskwaliteitseisen. De voorwaar- den waaraan nog niet voldaan is (per peildatum 01-01-2011), worden als actiepunt opge- nomen in het activiteitenplan.

De beoordeling (voldoende / niet voldoende) is uitgevoerd door de werkgroep OAB. Dit op basis van de wettelijke eisen.

	Voorwaarden	Beoordeling en actiepunt
1	Doelgroepomschrijving.	Voldoende.
2	Bereik en toeleiding van doel- groepkinderen.	Niet voldoende. (uitwerking in activiteit 2.1-2.3) -Afspraken met jeugdgezondheidszorg over signaleren zijn gemaakt, evenals de voorlichting aan ouders heeft een start gemaakt met een informatiebrief. -De controle op de inschrijving voor voorschoolse educatie is nog niet gerealiseerd. -Het is (daarbij) noodzakelijk om in beeld te brengen waar de doelgroepkinderen zich bevinden.
3	Voldoende en gespreid aanbod VVE.	Niet voldoende. (uitwerking in activiteit 3.1-3.2) -De overheid verstaat onder 'voldoende aanbod' dat de gemeente het aantal VVE-plaatsen aanbiedt dat minimaal gelijk is aan het aantal kinderen dat in de voorschoolse periode een leerlinggewicht heeft. Het aanbod moet gespreid zijn over de gemeente.

	Kwalitatief voldoende aanbod (4 t/m 9):	
4	Voorschoolse educatie wordt aangebonden op een peuterspeelzaal of een kinderdagverblijf.	Voldoende.
5	Ten minste vier dagdelen van ten minste 2,5 uur of ten minste 10 uur per week.	Niet voldoende. (uitwerking in activiteit 3.1) Er worden drie dagdelen aangeboden (=op basis van eisen vorige planperiode).
6	De maximale groepsgrootte is 16 en een bezetting van ten minste één beroepskracht per 8 kinderen is verplicht.	Niet voldoende. (uitwerking in activiteit 3.1) Twee van de drie dagdelen (= op basis van eisen vorige planperiode is de bezetting onvoldoende)
7	De beroepskrachten -hebben minimaal een PW-3 opleiding; -beschikken over een VOG (Verklaring Omtrent Gedrag).	-Voldoende. -Voldoende.
8	De beroepskrachten hebben specifieke scholing over voorschoolse educatie gehad.	Voldoende. 6 leidsters zijn geschoold op niveau van module 2 van programma Piramide en de andere leidsters hebben de basismodule gevolgd. Piramide moet nog verder worden geïmplementeerd.
9	Er worden integrale programma's voor voorschoolse educatie gebruikt.	Voldoende. Piramide voldoet (dit naar Sardes, Quick scan VVE/ programma's, november 2009).
10	Houder van de voorschoolse instelling is verplicht om jaarlijks een opleidingsplan op te stellen.	Niet voldoende. (uitwerking in activiteit 3.1) Er is nog geen plan aanwezig dat de wijze waarop de vaardigheid in voorschoolse educatie wordt onderhouden weergeeft.
11	De voorschoolse voorziening moet voor ouders laagdrempelig en financieel toegankelijk zijn.	Niet voldoende. (uitwerking in activiteit 3.1) De verlaging van de ouderbijdrage is in 2009/2010 vastgelegd en doorgevoerd (=op basis van eisen vorige planperiode). Voor de huidige planperiode moet het bedrag bijgesteld worden.
12	Toezicht en handhaving op het regulier peuterspeelzaalwerk en VVE.	Niet voldoende. (uitwerking in activiteit 12.1-12.3) Systematische evaluatie en verbetering van VVE op gemeentelijk niveau kan nog versterkt worden. Het zal samen met reguliere inspecties onderdeel gaan uitmaken van het inspectiekader. E.e.a. is in afwachting van definitieve regelgeving.
13	Jaarlijks verplicht overleg met partners over doelgroepbepaling, toeleiding, doorgaande leerlijn, overdracht en resultaten vroegschoolse educatie.	Voldoende Minimaal twee keer per jaar vindt er een LEA-overleg plaats. Onderwijsachterstandenbeleid wordt in 2011 opnieuw geagendeerd.

14	De betrokkenheid van ouders bij taalstimulering.	Niet voldoende. (uitwerking in activiteit 14.1-14.2) In het ouderplan staan alle vormen van ouderbetrokkenheid beschreven. Dit ouderplan moet nog verder geïmplementeerd worden.
15	Het gebruik van een kindvolgsysteem.	Voldoende. Binnen peuterspeelzaalwerk/kinderopvang is een eigen volgsysteem aanwezig.
16	De overdracht van gegevens over de ontwikkeling van een kind bij de doorstroom naar het basisonderwijs. Peuterspeelzalen, kinderdagverblijven, basisscholen en gemeente zijn gezamenlijk verantwoordelijk voor de organisatie van een doorgaande lijn in de ontwikkeling van kinderen.	Niet voldoende. (uitwerking in activiteit 16.1-16.2) Overdrachtsafspraken zijn vastgelegd, maar betrokken zijn er nog niet tevreden over. De doorgaande ontwikkelingslijn is niet vastgelegd. Notitie zorgplan geeft overzicht van de zorginstanties waar een beroep op gedaan kan worden door de voorschool. De werkwijze is nog niet beschreven. Het zorgplan geeft ook een uitwerking van de interne zorgstructuren binnen de voorschoolse instellingen en buiten die instellingen. Inbedding hiervan moet echter nog plaatsvinden.

Onderdeel C Activiteitenplan

7. Uit te voeren activiteiten

In dit activiteitenplan zijn de onderdelen die als niet voldoende zijn beoordeeld, uitgewerkt in concrete activiteiten.

Per activiteit is het doel aangegeven, zijn de afspraken geformuleerd en de planning en het beschikbare bedrag aangegeven.

Voorwaarde 1 - doelgroepbepaling

Voldaan is aan de wettelijke verplichting een doelgroep te beschrijven.

Het is echter van belang dat deze doelgroep ook centraal staat bij het verdere handelen.

Activiteit 1.1

Doel
De informatie over de doelgroepbepaling en indicering is beschreven, zodat voor alle betrokkenen het kader en de werkwijze duidelijk is.

Afspraak	Planning	Beschikking naar	Bedrag 2011
Er wordt een folder (met protocol) opgesteld en verspreid.	2011	IJsselgroep ³ : Drukker/materieel maximaal	€ 500,00

Activiteit 1.2

Doel
Het implementeren van de doelgroepbepaling bij de betrokken organisaties.

Afspraak	Planning	Beschikking naar	Bedrag 2011
-De jeugdgezondheidszorg en de voorschoolse voorzieningen werken volgens de afgesproken werkwijze. Deze is geïmplementeerd en wordt jaarlijks geëvalueerd. -Het verslag hiervan wordt besproken in de werkgroep OAB/VVE.	2011	N.v.t.	N.v.t.

Voorwaarde 2 – bereik en toeleiding

De Rijksoverheid wil dat gemeenten een VVE-programma aanbieden aan alle kinderen die dit nodig hebben. De Rijksoverheid gaat daarbij uit van het aantal kinderen met een leerlinggewicht, teruggerekend naar de voorschoolse periode.

³ Aan de IJsselgroep wordt als voorwaarde gesteld dat de adviseur wordt ingezet die de afgelopen planperiode in en vanuit de werkgroep OAB actief is geweest. Dit vanwege de kennis van en ervaring met de locatie situatie. Dit geldt voor alle activiteiten waarbij de IJsselgroep wordt ingezet.

Deze berekeningswijze biedt de gemeente een richtpunt, namelijk het aanbieden van een aantal VVE-plaatsen dat minimaal gelijk is aan het aantal kinderen dat in de voorschoolse periode een leerling-gewicht heeft of krijgt zodra het naar de basisschool gaat.

De kinderen krijgen een indicatie door de JGZ maar komen deze kinderen ook op de peuterspeelzaal in de VVE-groepen? Welke kinderen zijn niet in beeld en krijgen geen extra ondersteuning? Naar welke vormen van opvang gaan deze kinderen? Zijn er ook andere aanbieders in de voorschoolse voorzieningen, in de gemeente Heerde die ook benaderd moeten gaan worden?

Het is belangrijk om te weten of de kinderen die gebruik gemaakt hebben van voorschoolse educatie, doorstromen in het basisonderwijs en daar ook extra begeleiding krijgen/nodig hebben en hoe deze kinderen eind groep 2 presteren.

Activiteit 2.1

Doel
Het beschikbaar hebben van informatie over doelgroepkinderen. Dit op het gebied van: indicering, verwijzing en daadwerkelijk bereik.

Afspraak	Planning	Beschikking naar	Bedrag 2011
-Het aantal doelgroepkinderen is in beeld gebracht. Dit in relatie met van indicering, verwijzing en daadwerkelijk bereik. -De jeugdgezondheidszorg en de voorschoolse voorzieningen zorgen voor gegevens. Deze gegevens worden verwerkt, geanalyseerd en vastgelegd.	jan.-juli 2011	N.v.t.	N.v.t.

Activiteit 2.2

Doel
Het (beter) in beeld hebben van de verspreiding van de doelgroepkinderen onder de voorschoolse voorzieningen.

Afspraak	Planning	Beschikking naar	Bedrag 2011
Naast het contact met kdv Hummelhuis worden actief contacten gelegd met andere kinderdagverblijven in de gemeente.	jan.-juli 2011	N.v.t.	N.v.t.

Boekenpret 0 – 2 jaar

Signaleren van risicokinderen vindt als eerste plaats door de JGZ (consultatiebureau). Een aanvulling hierop en/of een eerste toeleiding naar extra ondersteuning van de risicogezinnen vindt plaats door het project Boekenpret 0–2 jaar. Dit project heeft in 2009–2010 veel aandacht besteed aan organisatiestructuur, werving en scholing.

Uit de evaluatie blijkt dat het een waardevol project is voor ondersteuning van gezinnen bij taalontwikkeling en leesstimulering van zeer jonge kinderen. Boekenpret 0–2 jaar kan gezien worden als een gezinsgerichte ontwikkelingsstimulering en toeleiding naar speelzalen.

Werkwijze

Boekenpret wordt bij het eerste bezoek van de JGZ-wijkverpleegkundige aangeboden aan

- ouders van pasgeboren kinderen;
- ouders die bij hun eerste kindje niet hebben deelgenomen in Wapenveld.

Dit vindt plaats 10 – 14 dagen na de geboorte van hun kind(eren).

Er worden dus geen doelgroepkinderen geselecteerd door de verpleegkundigen omdat dit stigmatiserend werkt. Wel is er specifieke aandacht voor risicogezinnen. Tijdens het eerste bezoek aan het consultatiebureau, als het kind 2 maand oud is, wordt gevraagd / geadviseerd om mee te doen aan Boekenpret.

Met behulp van het wervingsformulier wordt dit bijgehouden door de verpleegkundige. De verpleegkundige geeft maandelijks de namen (van ouders die deel willen nemen) door aan de contactpersoon van de bezoekmoeders. Wanneer ouders niet willen deelnemen zal de JGZ-wijkverpleegkundige op basis van inschatting van de leescultuur van de ouders hen nogmaals (telefonisch) benaderen.

De bezoekmoeder gaat naar het aangemelde gezin voor een eerste kennismaking/intake. Vervolgens vinden er in totaal 7 huisbezoeken plaats door de bezoekmoeder. De bezoekmoeders houden het verloop van de huisbezoeken bij door middel van een registratieformulier. Hiernaast zijn er nog 3 groepsbijeenkomsten op/in de bibliotheek voor de ouders. Deze bijeenkomsten worden georganiseerd door Bibliotheek Noord Veluwe. Dit in samenwerking met de contactpersoon van de bezoekmoeders. Bij de tweede bijeenkomst (kind is 13 maanden oud) is ook de JGZ-wijkverpleegkundige aanwezig.

De uitvoerende organisatie van dit project is Bibliotheek Noord Veluwe. Zij draagt zorg voor afstemming tussen wijkverpleegkundige en bezoekmoeders, door twee keer in het jaar een bijeenkomst voor alle betrokkenen te organiseren. Van deze bijeenkomsten en de groepsbijeenkomsten worden door de coördinator verslagen gemaakt.

De coördinator en de bezoekmoeders dragen samen zorg voor bekendheid van dit project door onder andere een artikel in de plaatselijke krant en door informatie te geven aan de medewerkers van de peuterspeelzaal en kinderopvang. Jaarlijks is er scholing voor de betrokkenen van Boekenpret.

Deze scholing wordt verzorgd door de IJsselgroep aan de hand van ingebrachte onderwerpen door de coördinator. De onderwerpen, uit de evaluatie van 2009–2010, zijn: tweetaligheid en laaggeletterdheid.

In de afgelopen planperiode is gebleken dat 50% van de gezinnen met een eerstgeborene deelneemt aan Boekenpret. Het gaat dan om gemiddeld 15 gezinnen.

Door de betere inbedding van Boekenpret (o.a. verduidelijking werkwijze), moet een percentage van 85% deelname van gezinnen met een eerstgeborene (of gezinnen die nog niet eerder hebben deelgenomen) behaald kunnen worden.

De coördinator draagt zorg voor rapportage over voortgang van het project eens in het half jaar aan de werkgroep OAB/VVE. In deze rapportage wordt o.a. opgenomen:

- het aantal gezinnen dat deelneemt;
- het aantal nieuwe gezinnen in het afgelopen half jaar;
- welk percentage dit is van het totaal aantal mogelijke gezinnen;
- het aantal risicogezinnen dat deelneemt;
- een samenvatting van het verloop van de huisbezoeken en groepsbijeenkomsten (inhoud en aantal aanwezigen);
- een overzicht de afgesloten gezinnen (inclusief de bevindingen van de ouders).

Doorstart boekenpret 0 – 2 jaar:

Boekenpret 0-2 jaar zal een doorstart maken naar alle doelgroepkinderen in de gemeente Heerde.

De werving van en afstemming met de gezinnen ligt voor het grootste deel bij de JGZ.

Aandachtspunt is de wijze waarop de uitrol en samenwerking bij de uitvoering plaatsvindt.

Activiteit 2.3

Doel
1. De voortzetting van Boekenpret 0 - 2 jaar / uitleen is uitgewerkt; 2. De uitrol van Boekenpret 0 – 2 jaar in de gemeente Heerde voor specifiek de doelgroepkinderen; 3. Versterking van de toeleiding; 4. 85% doelgroepbereik.

Afspraak	Planning	Beschikking naar	Bedrag 2011
Uitrol van Boekenpret 0 – 2 jaar volgens de beschreven werkwijze	2011	Bibliotheek Noord Veluwe	€ 8.490,00
Actief werven van doelgroepkinderen voor zowel boekenpret als voorschoolse educatie.	2011	Vérian	€ 2.620,00
			€ 11.110,00

Voorwaarde(n) 3 - voldoende en gespreid aanbod VVE
4-11 - kwalitatief voldoende aanbod en financieel toegankelijk

Op basis van de gegevens van 1 oktober 2009 zijn er 32 leerlingen in de leeftijd van 4 en 5 jaar met een gewicht in de gemeente Heerde. Dat betekent dat er verspreid over de gemeente 24 plaatsen beschikbaar moeten zijn voor VVE doelgroepkinderen.

Binnen de gemeente Heerde zijn er twee kernen met eigen voorschoolse voorzieningen: Heerde en Wapenveld. Doelgroeppeuters bevinden zich in Heerde (16) en Wapenveld (16).

Er zijn drie peuterspeelzalen binnen de gemeente Heerde.

Peuterspeelzaal	Waar	Aantal kinderen	Aantal groepen
Duimelotje	Wapenveld	62	5
Peuterpret	Heerde	48	3
Hummeltjeshonk	Heerde	38	3

De peuterspeelzalen maken onderdeel uit van Stichting Hummelhuis peuterspeelzaalwerk.

Er worden twee VVE groepen gerealiseerd (die voldoen aan de Wet OKE).

Deze groepen worden gerealiseerd bij:

- peuterspeelzaal Duimelotje;
- peuterspeelzaal Peuterpret.

Activiteit 3.1

Doel
<ol style="list-style-type: none"> 1. Een voldoende en dekkend VVE-aanbod. Dit door het realiseren van een VVE-groep in Heerde en Wapenveld. 2. Het hanteren van een ouderbijdrage van € 244,80⁴ (voor ouders van doelgroepkinderen).

Afspraak	Planning	Beschikking naar	Bedrag 2011
<ol style="list-style-type: none"> 1. de medewerksters op de peuterspeelzaal en kinderopvang spreken goed Nederlands; 2. de medewerksters op de peuterspeelzaal en kinderopvang hebben minimaal een PW-3 opleiding en een scholing over voorschoolse educatie gehad; 3. de doelgroepkinderen kunnen ten minste vier dagdelen van ten minste 2,5 uur of ten minste 10 uur deelnemen aan voorschoolse educatie. 4. voorschoolse educatie wordt 	2 ^e kwartaal 2011	Hummelhuis	€ 70.522,10

⁴ Dit bedrag wordt geadviseerd door de VNG: € 0,51 X 11 uur x 40 weken.

<p>gegeven in combinatie met activiteiten voor de ouders waardoor de ouderbetrokkenheid actief wordt vormgegeven. Het programma Piramide biedt ondersteuning / activiteiten op dit gebied.</p> <p>5. de maximale groepsgrootte 16 en een bezetting van één beroepskracht per acht kinderen is verplicht.</p> <p>6. er is een goed pedagogisch en didactische doorgaande lijn van JGZ – peuterspeelzaal VVE - basisonderwijs</p> <p>7. er is een opleidingsplan waarin wordt beschreven hoe de vaardigheid in voorschoolse educatie wordt onderhouden.</p>			
---	--	--	--

8. Ouderbijdrage(n)	
<p>Een ouder van een doelgroepkind betaalt maximaal € 244,80 ouderbijdrage op jaarbasis. Dit voor 4 dagdelen.</p> <p>Een reguliere ouderbijdrage ligt (afhankelijk van het inkomen) tussen de 38,00 en 58,50 per maand. Het gemiddelde hiervan is 48,25 per maand.</p>	
Opbrengsten ouderbijdrage	
24 doelgroepkinderen x 224,80 =	€ 5.875,20
Door plaatsing van de doelgroepkinderen zijn niet alle plekken binnen de peuterspeelzaalgroepen bezet. Er zijn nog reguliere plekken beschikbaar. Deze kunnen worden ingevuld. De opbrengst hiervan is.	
16 kinderen x 48,25 x 11 maanden =	€ 8.492,00
<i>(24 doelgroepkinderen worden geplaatst in 2 groepen: 12 doelgroepkinderen per groep. In een groep mogen maximaal 16 kinderen geplaatst worden. Doelgroepkinderen bezoeken 4 dagdelen. Per dagdeel is zijn dus 4 plekken beschikbaar voor reguliere kinderen: 4x4=16).</i>	
Tegenover de opbrengst ouderbijdrage staat ook een kostenpost. Er wordt opbrengst gemist omdat 12 kinderen per groep ook in een reguliere groep geen reguliere ouderbijdrage opleveren.	
24 doelgroepkinderen x 48,25 x 11 maanden =	- € 13.680,00
In totaal een voordelige ouderbijdrage voor de peuterspeelzalen van	€ 687,20
9. Totale onkosten 2 VVE groepen	
Kosten onderdelen 1 t/m 7:	€ 70.522,10
Opbrengst ouderbijdrage (per saldo)	€ 687,20
	€ 69.834,90

Scholing nieuwe leidsters

Aandacht voor nieuw instromende leidsters is zeer belangrijk voor de continuering en voor borging van VVE-kwaliteit. Nieuwe scholingsgroep starten voor (een relatief beperkt aantal) instromende leidsters is niet gemakkelijk te realiseren. Met name vanuit kosten oogpunt. Ze zullen moeten aansluiten bij een andere groep op een andere locatie.

Totdat zich deze mogelijkheid zich voordoet is het van groot belang dat deze leidsters worden ingewerkt binnen de eigen instelling. Hiervoor moet een inwerkplan worden gemaakt. Deze nieuwe peuterleidster zal ondersteund en gecoacht moeten worden door een trainer Piramide. Deze leidsters zullen hierdoor echter niet officieel gecertificeerd zijn en dus niet (volgens CITO) bevoegd om te werken met Piramide als een volwaardig VVE-programma.

Activiteit 3.2

Doel
Het ondersteunen van nieuwe medewerkers en de organisatie met betrekking tot het werken volgens het programma Piramide.

Afspraak	Planning	Beschikking naar	Bedrag 2011
In overleg met de werkgroep OAB/VVE wordt op basis van vraag en behoefte een nieuwe medewerker(s) ondersteund/ gecoacht in het werken met Piramide.	2011	Hummelhuis: uren peuterleidsters i.v.m. begeleiding. maximaal 20 uur	€ 500,00
In overleg met de werkgroep OAB/VVE wordt op basis van vraag en behoefte een nieuwe medewerker(s) ondersteund/ gecoacht in het werken met Piramide.	2011	IJsselgroep voor coaching maximaal 10 uur	€ 1.350,00

Terugkomdag/VVE-dag

De ervaringen met betrekking tot de conferentie: Signaleren in de voorschoolse periode, in juni 2010 is als zeer positief ervaren. De uitwisseling en elkaar leren kennen heeft een grote meerwaarde. In het begin van 2011 zal een terugkomdag/VVE-dag plaatsvinden voor alle peuterleidsters en pedagogisch medewerkers om kennis en kunde uit te wisselen en om nieuwe kennis en vaardigheden op te doen. Kortom deskundigheidsbevordering en kennisneming van actuele ontwikkelingen. Na een inleidende activiteit is er een aanbod van diverse workshops waaruit men een keuze kan maken.

Activiteit 3.3. (extra)

Doel
Deskundigheidsbevordering van pedagogische medewerkers, peuterleidsters en medewerkers in de voorschoolse voorzieningen.

Afspraak	Planning	Beschikking naar	Bedrag 2011
Begin 2011 een VVE-dag met verschillende workshops.	2 ^e kwartaal 2011	N.v.t	N.v.t.
Inhoudelijke ondersteuning en aanwezigheid op de dag	2 ^e kwartaal 2011	N.v.t	N.v.t.

Voorwaarde 12 Toezicht en handhaving

Effecten VVE

In verschillende documenten, zoals de handreiking VNG, het toetsingskader van de Onderwijsinspectie en het besluit van basisvoorwaarden kwaliteit voorschoolse educatie, wordt uiteengezet wat landelijk en lokaal nodig en mogelijk is.

Landelijk

Om de twee jaar laat het ministerie van OCW de landelijke monitor VVE uitvoeren. Gegevens worden bij de gemeente en basisscholen verzameld. De Onderwijsinspectie heeft tot taak in heel Nederland de kwaliteit van VVE, zowel in voorschoolse voorzieningen als op basisscholen als op het niveau van de gemeente, te beoordelen en aanbevelingen te doen voor verbeteringen. Op dit moment beoordeelt de Onderwijsinspectie in de grote steden, daarna volgen de overige gemeenten.

Het toetsingskader van de Onderwijsinspectie is inmiddels bekend. Dit kader kan gebruikt worden om de kwaliteit van VVE in de gemeente in beeld te brengen en plannen te maken voor verbeteringen.

Lokaal

Interne kwaliteitszorg op de voor- en vroegscholen

De gemeente zal moeten aangeven wat belangrijk is m.b.t. de kwaliteit van VVE en hoe deze kwaliteit gemeten en geborgd wordt.

Lokale monitor

Waarom een lokale monitor ontwikkelen terwijl er een landelijke monitor wordt uitgevoerd?

Het is zinvol en nuttig om een lokale monitor naast de landelijke monitor in te zetten omdat zo nagegaan kan worden of de gemaakte afspraken worden nagekomen en gekeken kan worden of het gevoerde beleid het gewenste resultaat heeft.

Informatie die minimaal hierin moet zitten:

- populatiegegevens zoals aantal kinderen 0 – 4 jaar, gewichtenleerlingen basisonderwijs.
- informatie over de doorgaande lijn consultatiebureau, peuterspeelzaal, kinderdagverblijf en basisonderwijs, zoals afstemming en overdrachtsgegevens
- aanbod en bereik peuterspeelzaal en kinderdagverblijf
- aanbod en bereik VVE in peuterspeelzaal, kinderdagverblijf en basisonderwijs
- gegevens m.b.t. de prestatieafspraken met basisonderwijs, zoals leerprestaties van kinderen die aan VVE hebben deelgenomen. Uit het concept toezichtkader worden hierbij een aantal voorbeelden gegeven, zoals het aantal kinderen dat een niveau stijgt, het aantal kinderen dat bijv. minimaal op niveau C zit of afspraken over de minimale woordenschat aan het einde van groep 2.

Een aanbeveling is om naast de monitor ook werkbezoeken af te leggen aan de locaties, zodat de gemeente zelf een indruk op kan doen van de stand van zaken.

Wijze van verzamelen is meestal op basis van de administratiegegevens van de instellingen. Het is ook zinvol om informatie te verzamelen via de GGD monitor, jaarlijkse evaluaties met partners of via subsidievoorwaarden (prestaties en rapportages).

De gemeente zal een aantal stappen hierin gaan maken. Als eerste zal de gemeente heldere vragen moeten formuleren, waarop onderzoek naar de effecten van VVE-beleid antwoord kan geven. Nadat die vragen geformuleerd zijn, kunnen voorstellen worden uitgewekt. Voorstellen m.b.t. het beantwoorden van die vragen: welke gegevens moeten daarvoor bij welke basisscholen, voorschoolse instellingen en anderen verzameld worden. Vervolgens kan dit voorstel voorgelegd worden aan de betrokken partijen en kunnen daadwerkelijk de gegevens verzameld en geanalyseerd worden.

Activiteit 12.1

Doel
Uitwerken en uitvoeren van een lokale monitor op maat voor de gemeente Heerde, waarin een analyse wordt gegeven van de VVE-doelstellingen. Systematische evaluatie en verbeteringen op gemeentelijk niveau worden hierdoor versterkt.

Afspraak	Planning	Beschikking naar	Bedrag 2011
Vastleggen en presenteren van de monitor 'VVE- doelstellingen' door de werkgroep OAB.	2011	Geen.	€ 0,00

De deelnemers van de werkgroep OAB/VVE zijn momenteel Bibliotheek Noord Veluwe, Verian JGZ, Hummelhuis (peuterspeelzaalwerk en kinderdagverblijf) en de gemeente Heerde. Ondersteuning vindt plaats door de IJsselgroep.

Activiteit 12.2

Doel
Inhoudelijke (door)ontwikkeling van het VVE beleid.

Afspraak	Planning	Beschikking naar	Bedrag 2011
<p>De werkgroep OAB komt vijf keer per jaar voor overleg bij elkaar. Er vindt onderlinge afstemming plaats en organisatorische of inhoudelijk (knel)punten worden besproken. Daarnaast vindt de beleidsvoorbereiding plaats.</p> <p>De gemeente is verantwoordelijk en voert de regie. Ondersteuning, met name op (activiteit) inhoudelijk vlak, vindt plaats door de IJsselgroep.</p>	2011	IJsselgroep maximaal 70 uur	€ 9.450,00

In het kader van de nieuwe wet OKE moeten nieuwe afspraken gemaakt worden door de gemeente met de GGD. Vanaf augustus maakt ook de voorschoolse educatie onderdeel uit van het toetsingskader.

Activiteit 12.3

Doel
De gemeente heeft eind schooljaar 2010-2011 nieuwe afspraken gemaakt met de GGD in het kader van toezicht op de voorschoolse educatie.

Afspraak	Planning	Beschikking naar	Bedrag 2011
<p>De gemeente maakt afspraken met de GGD.</p> <p><i>Toetsingskader wordt in het tweede kwartaal 2011 verwacht.</i></p>	2 ^e kwartaal 2011	N.v.t.	N.v.t.

Voorwaarde 13 Jaarlijks verplicht overleg

De gemeente Heerde gebruikt voor dit overleg het LEA (Lokaal Educatieve Agenda). In dit overleg zal specifiek aandacht moeten komen voor afspraken en nakoming van deze afspraken op het gebied van:

1. Het vaststellen van de doelgroep voorschoolse educatie.
2. De wijze van toeleiding naar voor- en vroegschoolse educatie.
3. De organisatie van een doorlopende ontwikkelingslijn van voor- naar vroegschoolse educatie.

Voor deze punten zijn, naast de schoolbesturen, de houders van kindercentra en peuterspeelzalen aanwezig.

Met de schoolbesturen voor basisonderwijs moeten in het overleg afspraken gemaakt worden over de resultaten van vroegschoolse educatie.

Activiteit 13.1

Doel
In het LEA worden de afspraken en de nakoming van de afspraken op de hierboven genoemde gebieden minstens jaarlijks geagendeerd.

Afspraak	Planning	Beschikking naar	Bedrag 2011
De gemeente draagt zorg voor agendering van de noodzakelijke onderwerpen. Als onderbouwing zullen documenten hiervoor binnen de gemeente en de werkgroep OAB/VVE worden gemaakt. Voor deze documenten zijn alle partijen voor hun eigen onderdeel verantwoordelijk.	2011	N.v.t.	N.v.t.

Voorwaarde 14 Ouderbetrokkenheid

Een belangrijke succesfactor van voorschoolse educatie is het informeren van ouders en ouderbetrokkenheid. Het programma Piramide biedt ondersteuning en activiteiten aan voor leidsters om ouders een actieve rol te geven bij de ontwikkeling van hun kind.

De Inspectie van Onderwijs zal toezicht houden op de wijze waarop peuterspeelzalen en kinderdagverblijven ouders informeren en betrekken bij de voorschoolse educatie.

Visie op participatie van ouders in VVE

In 2010 is een goede inventarisatie gemaakt van alle vormen van ouderbetrokkenheid in de leeftijd van 0 – 4 jaar in de gemeente Heerde. Dit is vastgelegd in het ouderplan.

Voor de gemeente Heerde is het belangrijk om een visie op participatie van ouders in VVE vast te stellen.

Deze visie en het ouderplan kunnen naast elkaar gelegd worden. Hieruit zal blijken waar de overlappingen dan wel de witte vlekken zitten. In afstemming met de instellingen in de voorschoolse periode kan invulling voorbereid / ingevuld worden.

Activiteit 14.1

Doel
Beschreven is de gemeentelijke visie op de rol en betrokkenheid van ouders bij de ontwikkeling van hun kind.

Afspraak	Planning	Beschikking naar	Bedrag 2011
De gemeente schrijft een visie op ouderparticipatie. Dit met (inhoudelijke) ondersteuning van de Ijsselgroep.	2011	N.v.t.	N.v.t.

Boekenpret 2-4 jaar

Naast Boekenpret 0–2 jaar (zie voorwaarde 2) is er ook Boekenpret 2–4 jaar. Boekenpret 2 - 4 jaar heeft in het schooljaar 2009-2010 door middel van een pilot gewerkt aan de opzet van Boekenpret in combinatie met het programma Piramide.

Activiteit 14.2

Doel
De voortzetting van Boekenpret 2 - 4 jaar / uitleen is uitgewerkt en uitgewerkt naar naar de behoefte(n) van peuterspeelzalen en kinderopvang.

Afspraak	Planning	Beschikking naar	Bedrag 2011
-Uitvoeren Boekenpret 2 – 4 jaar volgens opzet aan de hand van evaluatie en werkwijze van voorgaande jaren. Bibliotheek Noord-Veluwe heeft in een protocol de nieuwe opzet beschreven met heldere en sluitende afspraken tussen de Novetheek en peuterspeelzaal/ kinderdagverblijf, waarbij gedacht moet worden aan uitleen, wisselcollectie, centraal boek, bijeenkomsten etc. -Nieuwe opzet uitleen Novetheek voor peuterspeelzalen en kinderopvang.	2011	Bibliotheek Noord-Veluwe	€ 5.830,00

Voorwaarde 15 Kindvolgsysteem

De notitie Zorgplan van 2009 - 2010 geeft een overzicht van de zorgstructuur van de verschillende voorschoolse instellingen en van zorginstanties waar een beroep op kan worden gedaan door de voorschool. Het volgsysteem is een onderdeel van de zorgstructuur.

De peuterspeelzaal maakt geen gebruik van het peutervolgsysteem van Cito (deze sluit aan bij het programma Piramide), maar kent een eigen volgsysteem.

De interne volgsystemen moeten een goede afstemming kennen met de externe zorgsystemen.

Activiteit 15.1

Doel
Het kindvolgsysteem m.b.t. de doelgroepkinderen in de peuterspeelzaal kent een duidelijk proces en stappenplan.

Afspraak	Planning	Beschikking naar	Bedrag 2011
Het kindvolgsysteem (als onderdeel van het zorgprotocol) is in de peuterspeelzaal vastgelegd.	2011	N.v.t.	N.v.t.

Activiteit 15.2

Doel
De afstemming tussen voorschoolse instellingen en zorginstanties binnen de gemeente heeft plaatsgevonden. Inzichtelijk is welke (ondersteunende en/of hulpverlenende) organisaties lokaal werkzaam zijn en welke werkwijze zij hanteren.

Afspraak	Planning	Beschikking naar	Bedrag 2011
Er wordt een overzicht opgesteld van de ondersteunende en/of hulpverlenende) organisaties die lokaal werkzaam zijn. De gemeente met ondersteuning van de IJsselgroep is hiervoor verantwoordelijk.	2011	IJsselgroep maximaal 15 uur	€ 2.025,00

Voorwaarde 16 Overdracht / doorgaande lijn

Het signaleren (en volgen van kinderen) begint bij de JGZ. Dit wordt voortgezet binnen de peuterspeelzalen en kinderdagverblijven. Vanuit deze voorschoolse voorzieningen vindt overdrachts plaats naar het primair onderwijs. Vanuit het primair onderwijs vindt verdracht plaats naar het voortgezet onderwijs.

De signalerende functie van de JGZ gaat, ingeval van doelgroepkinderen, op indicatie en verwijzing naar de peuterspeelzaal met VVE.

Activiteit 16.1

Doel
Twee keer in het schooljaar vindt er overleg plaats tussen de peuterspeelzaal, kinderdagverblijven en de JGZ. In dit overleg staat de uitwisseling over de ontwikkeling van de kinderen centraal, waarbij specifieke aandacht is voor verwijzing en daadwerkelijk deelname van doelgroepkinderen als ook de ontwikkeling van deze kinderen.

Afspraak	Planning	Beschikking naar	Bedrag 2011
De JGZ voert jaarlijks overleg maakt samen met peuterspeelzalen en kinderdagverblijven. De vorm en opzet van dit overleg/ de overdracht wordt vastgelegd in een document door de JGZ en peuterspeelzalen en kinderdagverblijven. Dit document wordt besproken en vastgesteld in de werkgroep OAB/VVE.	2011	N.v.t.	N.v.t.

Overdracht peuterspeelzaal/ kinderdagverblijven naar basisschool.

Voor de doelgroepkinderen is er een 'warme overdracht' (=mondelijke toelichting op aandachtspunten) naar de basisschool als aanvulling op de overdrachtsformulieren voor alle kinderen op de peuterspeelzaal en de kinderdagverblijven. Rondom deze overdracht zijn afspraken gemaakt. Deze manier van werken is in 2008 en 2009 geëvalueerd. Aandachtspunten zijn opgepakt, maar een evaluatie heeft in 2010 nog niet plaatsgevonden. Aandachtspunt hierbij is de verantwoordelijkheid van de ouders in het geheel, maar ook de aandachtspunten die door het basisonderwijs worden aangegeven.

Afstemming processen in het voorschoolse en in het vroegschoolse

Het proces van overdracht peuter / kleuter moet geëvalueerd worden. Uitbreiding van overdracht van peuterspeelzaal naar basisschool met betrekking tot processen in het voorschoolse en in het vroegschoolse kunnen hierbij onderzocht worden.

Waarin liggen de mogelijkheden en in welke vorm kan dat het beste (aandacht voor Boekenpret, Piramide en ouderbetrokkenheid). Hierbij kan gedacht worden aan koppels van basisscholen en voorschoolse voorzieningen (peuterspeelzaal en kinderdagverblijf). Koppels kunnen voortkomen uit 'brede scholen' en/of naar aanleiding van doorstroomgegevens (peuterspeelzaal naar basisschool). In deze koppels kan dan ook het proces van de overdracht geëvalueerd worden.

Activiteit 16.2

Doel
Het protocol inhoudelijke doorgaande lijn is geschreven en hier wordt invulling aan gegeven. Een onderdeel hiervan is dat de overdracht peuter-kleuter is geëvalueerd en de aandachtspunten die hier mogelijk uit voortkomen zijn uitgewerkt en uitgevoerd.

Afspraak	Planning	Beschikking naar	Bedrag 2011
<p>Twee bijeenkomsten organiseren met leidsters voorschool en leerkrachten vroegschool. Per 'peuter'groep is er één leidster aanwezig bij deze bijeenkomsten.</p> <p>Te bespreken onderwerpen zijn: de overdracht en de doorgaande ontwikkelingslijn.</p>	2011	<p>Hummelhuis. 16 leidsters x 2 uur per bijeenkomst</p> <p>maximaal 32 uur</p>	€ 800,00
<p>Er is een protocol ontwikkeld in het kader van de inhoudelijke doorgaande lijn peuter - kleuter.</p> <p><i>Wanneer het basisonderwijs niet werkt met hetzelfde erkende VVE programma als de voorschool, kan gekeken worden naar de kwaliteitskenmerken van effectief peuterwerk en kleuteronderwijs. Deze kenmerken zitten verweven in de erkende VVE-programma's (waaronder Piramide) en vormen ook een belangrijk onderdeel van het toetsingskader VVE van de Onderwijsinspectie.</i></p> <p><i>Het werken met overdrachtsformulieren en met een 'warme' overdracht van gegevens over kinderen tussen voorschoolse voorzieningen en het basisonderwijs kan hierbinnen een plaats krijgen.</i></p> <p>Er zijn afspraken gemaakt over de leeropbrengsten VVE.</p>	2011	<p>IJsselgroep 4 bijeenkomsten van 5 uur</p> <p>maximaal 20 uur</p>	€ 2.700,00

Overige

Verordening Peuterspeelzaalwerk

Voor de uitwerking van de (globale) wettelijke kwaliteitseisen heeft de minister van OCW de Beleidsregels kwaliteit kinderopvang aangevuld met beleidsregels voor peuterspeelzalen. In het landelijk beleidskader zijn echter geen kwaliteitseisen voor de ruimte en inrichting van peuterspeelzalen opgenomen.

De VNG heeft daarom met de (toenmalige) staatssecretaris afgesproken de genoemde kwaliteitseisen om juridische redenen in een afzonderlijke modelverordening op te nemen.

Activiteit

Doel
Het bieden van een kwaliteitskader voor de ruimte en inrichting van peuterspeelzalen.

Afspraak	Planning	Beschikking naar	Bedrag 2011
Er wordt een verordening ruimte- en inrichtingseisen peuterspeelzalen gemeente Heerde opgesteld en aan de gemeenteraad (ter vaststelling) voorgelegd	2011	N.v.t.	N.v.t.

8. Uitvoering

8.1 Algemeen

Deze notitie heeft betrekking op de planperiode 2011-2014. Het activiteitenplan (onderdeel C) met onderstaande begroting geldt voor 2011. Dit moet jaarlijks worden geactualiseerd. De uitvoering van het activiteitenplan is beschreven in een plan van aanpak (zie bijlage I).

8.2 Begroting

Dit plan van aanpak is leidend voor de beschikbaarheid van financiële middelen. Per (hoofd)activiteit is een maximaal beschikbaar bedrag opgenomen.

Het budget 2011 wordt gevormd door de specifieke uitkering Onderwijsachterstandenbeleid en de decentralisatie uitkering peuterspeelzaalwerk.

Budget 2011 - specifieke uitkering Onderwijsachterstandenbeleid		101.816,30	a
act. nr.3.1	OKE-wetgeving - wettelijke verplichting - 4 dagdelen op 2 locaties (doelgroep kinderen) - financiële toegankelijkheid: E 224,80 (voor een doelgroepkind)	69.834,90	b
Resteert voor overige activiteiten		31.981,40	(a-b)=c
act. nr. 1.1	Informatiefolder / verwijzing	500,00	
act. nr. 2.3	Boekenpret 0 - 2 jaar (incl. Verian)	11.060,00	
act. nr. 3.2	Scholing nieuwe medewerkers psz	500,00	
act. nr. 14.2	Boekenpret 2 - 4 jaar	5.830,00	
act. nr. 1.1, 3.2, 12.2, 15,2 16.2	Ondersteuning /advisering IJsselgroep	15.525,00	
act.nr. 16.2	Doorgaande lijn psz/basisonderwijs	800,00	
		34.215,00	d
Tekort		2.233,60-	(c-d)=e
Decentralisatie uitkering peuterspeelzaalwerk		2.233,60	
Per saldo		0,00	

8.3 Subsidiëring

De financiële middelen die per activiteit beschikbaar wordt gesteld, worden aan de betreffende partners verleend via een subsidiebeschikking.

In deze subsidiebeschikking wordt opgenomen welke activiteiten uitgevoerd dienen te worden. Op grond van werkelijk geleverde prestaties zal achteraf worden afgerekend. Dit in de vorm van een vaststellingsbeschikking.

Om een subsidie vast te kunnen stellen, dient de volgende informatie beschikbaar te zijn:

- uitgevoerde activiteit(en)
- periode waarin activiteit(en) uitgevoerd is(zijn)
- verwijziging naar nummer van de activiteit in het plan van aanpak
- akkoord / paraaf dat de activiteit(en) is/zijn uitgevoerd, materiaal ontvangen is

- (indien aan de orde) bewijsstukken: factuur van derden, urenstaat, loonstrook.

Per kwartaal stellen de subsidieontvangers een beknopte voortgangsrapportage op. Dit om de (financiële) voortgang te kunnen volgen en, indien nodig, bij te sturen.

Tenslotte

Dit plan van aanpak is opgesteld door de werkgroep OAB. Formeel gezien valt de werkgroep OAB onder de regiegroep Jeugdbeleid.

De regiegroep Jeugdbeleid heeft een adviesfunctie richting het college. Dat houdt in dat dit plan van aanpak via de regiegroep Jeugdbeleid aan het college zal worden voorgelegd.

Bijlage I Plan van aanpak

Definitie: waar gaat het om?

Op 1 augustus 2010 is de wet Ontwikkelingskansen door kwaliteit en educatie (Wet OKE) in werking getreden. Daarnaast is per 1 januari 2011 een nieuwe bekostigingsperiode van het onderwijsachterstandenbeleid ingegaan. Uit deze ontwikkelingen vloeien diverse gemeentelijke taken voort.

Vanuit de werkgroep OAB is de notitie 'Onderwijsachterstandenbeleid 2011–2014' opgesteld, met een activiteitenplan voor 2011. De gemeentelijke taken zijn hierin opgenomen.

Bij de uitvoering van de activiteiten gelden de ontvangen rijksuitkeringen (doeluitkering Onderwijsachterstandenbeleid en de decentralisatieuitkering kwaliteitsimpuls peuterspeelzaalwerk) als het financiële kader. Dit plan van aanpak gaat in op de uitvoering van de activiteiten die zijn opgenomen in deze notitie.

Aanpak: uitvoering activiteitenplan

De activiteiten worden uitgevoerd in 2011. De gemeente voert de regie. De feitelijke uitvoering van de activiteiten ligt in handen van de betrokken partners. Deze staan beschreven in de notitie en zijn vertegenwoordigd in de werkgroep OAB.

In de notitie is per activiteit aangegeven welke partner(s) betrokken is (zijn). Voor de uitvoering van activiteiten worden financiële middelen beschikbaar gesteld. Dit via een beschikking. In de notitie wordt hier nader op ingegaan.

Periode	2011
---------	------

Beheersing

De bewaking van de voortgang, het signalering van knelpunten en de (eventuele) bijsturing van activiteiten, ligt in handen van de werkgroep OAB. De werkgroep OAB koppelt terug aan de regiegroep Jeugdbeleid.

De werkgroep OAB komt jaarlijks (al dan niet gedeeltelijk) 8 keer bij elkaar om genoemde zaken te bespreken. Ingeschatte tijdsinvestering in 2011:

- opstellen beschikkingen (inclusief financien) 10 uur
- vergaderingen (overleggen): 8 x 2 uur = 16 uur
- voorbereiding en uitwerking: 8 x 4 uur = 32 uur
- verordening peuterspeelzaalwerk 15 uur
- verantwoording (SISA) 10 uur
- evaluatie 2011 en planvorming 2012 25 uur
- 108 uur

Periode	2011
---------	------

Evaluatie

Evaluatie gebeurt in elk overleg van de werkgroep OAB. Dit met een terugkoppeling aan de regiegroep Jeugdbeleid.

In het laatste kwartaal van 2011 vind een eindevaluatie plaats en wordt beoordeeld

- welke van de huidige activiteiten 'moeten' worden voortgezet in 2012;
- welke nieuwe activiteiten 'moeten' worden opgepakt in 2012.

Dit is de basis voor het activiteitenplan 2012.

Periode	2011
---------	------